

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 83/05-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. marca 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. M., B., zastúpeného advokátom Mgr. R. T., PhD., B., ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3 a čl. 22 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a 3 a čl. 13 Listiny základných práv a slobôd Krajským súdom v Prešove vydaním súhlasu na použitie informačno-technických prostriedkov pri odpočúvaní a zaznamenávaní telekomunikačnej prevádzky z mobilného telefónneho prístroja s telefónnym číslom ... sp. zn. Ntt-D-162/02, Krajskou prokuratúrou Trenčín a Prezídiom Policajného zboru, Úradom boja proti korupcii, Odborom boja proti korupcii Stred, Banská Bystrica, v jeho trestnej veci sp. zn. ČVS: VKE-14/UV-OVOZTČ-BB-2002, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. M. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. augusta 2004 doručená sťažnosť Ing. J. M., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného

advokátom Mgr. R. T., PhD., B., ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3 a čl. 22 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a 3 a čl. 13 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) vydaním súhlasu na použitie informačno-technických prostriedkov pri odpočúvaní a zaznamenávaní telekomunikačnej prevádzky z mobilného telefónneho prístroja s telefónnym číslom ... sp. zn. Ntt-D-162/02, Krajskou prokuratúrou Trenčín a Prezídiom Policajného zboru, Úradom boja proti korupcii, Odborom boja proti korupcii Stred, Banská Bystrica (ďalej len „polícia“), v jeho trestnej veci sp. zn. ČVS: VKE-14/UV-OVOZTČ-BB-2002.

V záhlaví sťažnosti je ako účastník konania uvedené aj Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ale nikde v texte sťažnosti ani v návrhu výroku rozhodnutia ústavného súdu nie je uvedené, že porušilo práva sťažovateľa. Sťažovateľ len navrhuje, aby mu bola uložená povinnosť zničiť určité údaje súvisiace s jeho osobou.

Porušenie svojich uvedených práv vidí sťažovateľom v nasledovnom, ním opísanom skutkovom stave.

Sťažovateľ je uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu vyšetrovania Policajného zboru Prešov zo 14. augusta 2002 sp. zn. ČVS: KUV-76/OVVK-2002 stíhaný pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 5 Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“). Uznesením prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 9. októbra 2002 č. k. IV/2 GPt 111/02-7 bola jeho trestná vec (vedená na Krajskej prokuratúre Prešov pod sp. zn. Kv 47/02) podľa § 25 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) (per analogiam) odňatá Krajskej prokuratúre Prešov a prikázaná Krajskej prokuratúre Trenčín. Ku rovnakému odňatiu a prikázaniu veci došlo opatrením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 29. novembra 2002 č. k. IV Gn 3146/02-3 podľa § 6 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov vo veci podozrenia z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 5 Tr. zák. v súvislosti s Devín bankou, a. s. v konkurze, v ktorej koná Oddelenie vyšetrovania Banská Bystrica - odbor vyšetrovania obzvlášť

závažnej trestnej činnosti sekcie justičnej polície Policajného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „oddelenie vyšetrovania“) sp. zn. ČVS: VKE-14/OVOZTČ-BB-2002.

Uznesením vyšetrovateľa oddelenia vyšetrovania z 9. decembra 2002 sp. zn. ČVS: VKE-14/OVOZTČ-BB-2002 bolo začaté trestné stíhanie a zároveň vznesené obvinenie sťažovateľa pre trestný čin sprenevery [§ 248 ods. 1 a 4 písm. b) Tr. zák.].

Sťažovateľova trestná vec bola 24. apríla 2003 uznesením sp. zn. ČVS: VKE-14/OVOZTČ-BB-2002 podľa § 23 ods. 3 Tr. por. (per analogiam) s poukazom na § 20 ods. 1 Tr. por. spojená s trestnou vecou vraždy ďalších osôb.

Sťažovateľ tvrdí, že z trestného spisu sp. zn. ČVS:VKE-14/OVOZTČ-BB-2002 (ďalej len „trestný spis“) zistil nasledovné skutočnosti, ktoré pokladá za porušenie svojich uvedených práv.

Krajský súd v Prešove vydal pod sp. zn. Ntt-D-162/02 na dobu od 6. augusta 2002 do 6. februára 2003 súhlas na použite informačno-technických prostriedkov za účelom odpočúvania, nahrávania a ukladania informácii a dát z telekomunikačnej prevádzky mobilného telefónneho prístroja s číslom ..., a to na základe žiadosti Oddelenia organizovanej trestnej činnosti Prešov, odboru organizovanej trestnej činnosti – Východ, správy kriminálnej finančnej polície Prezídia Policajného zboru. Užívateľom uvedeného mobilného telefónu bol v tom čase neskorší sťažovateľov spoluobvinený M. J.

V zväzku VII vyšetrovacieho spisu, č. listu 61, prílohe č. 17 k reg. č. PPZ-D-581-ITP-12/2002-KFP-ÚOT-KE sa nachádza prepis hovoru z mobilného telefónu M. J. (číslo ...) z 23. augusta 2002 o 20. 47 h na mobil sťažovateľa č. tel. ..., čiže bol odpočúvaný hovor, ktorého účastníkom bol sťažovateľ.

Podľa obsahu zväzku XXV vyšetrovacieho spisu (č. 1. 23-24) sťažovateľ dospel k záveru, že spoločnosť Orange Slovensko, a. s., poskytla orgánom činným v trestnom

konaní výpisy odchádzajúcich hovorov za obdobie od 1. júna 2002 do 1. januára 2003 z mobilného telefónu sťažovateľa (č. tel. ...) a jeho neskorších spoluobvinených. Tieto výpisy obsahovali údaje o čase, dĺžke hovoru, volanom čísle, účastníkovi. Sťažovateľ udáva, že podľa ústnej informácie vyšetrovateľa boli uvedené výpisy získané podľa § 8 ods. 1 Tr. por.

Sťažovateľ tvrdí, že pri oboznámení sa s vyšetrovacím spisom 21. júna 2004 a neskoršie 30. júla 2004 neúspešne namietal zákonnosť získania výpisov. Podľa § 167 Tr. por. požiadal dozorujúceho prokurátora o preskúmanie postupu vyšetrovateľa *„... a odstránenie závad súvisiacich s neoprávneným zásahom do môjho súkromného života a tajomstva správ podávaných telefónom“*.

Opísaným postupom a rozhodnutiami došlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho nasledovných práv.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasiahnuť okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojov a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 19 ods. 3 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

Podľa čl. 22 ods. 2 ústavy nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

Podľa čl. 7 ods. 1 listiny nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 10 ods. 2 listiny každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 10 ods. 3 listiny každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Podľa čl. 13 listiny nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; s výnimkou prípadov a spôsobom, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

Sťažovateľ rozsiahlo argumentuje v prospech svojho tvrdenia, že ním opísaným skutkovým stavom boli porušené jeho uvedené práva. V rámci svojich úvah využíva aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ústavného súdu a Ústavného súdu Českej republiky.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol nálezom, návrh výroku ktorého (petit) sformuloval nasledovne:

„1. Krajský súd v Prešove porušil práva sťažovateľa podľa čl. 8 ods. 1 a čl. 8 ods. 2 Dohovoru, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 19 ods. 3, čl. 22 ods. 1 a čl. 22 ods. 2 Ústavy SR a čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 10 ods. 3 a čl. 13 Listiny.

2. Krajská prokuratúra Trenčín a odbor boja proti korupcii Stred v Banskej Bystrici úradu boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru porušili práva sťažovateľa podľa čl. 8 ods. 1 a čl. 8 ods. 2 Dohovoru, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 19 ods. 3, čl. 22 ods. 1 a čl. 22 ods. 2 Ústavy SR a čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 10 ods. 3 a čl. 13 Listiny.

3. Súhlas Krajského súdu v Prešove na použitie informačno-technických prostriedkov pri odpočúvaní a zaznamenávaní telekomunikačnej prevádzky z mobilného telefónneho prístroja s telefónnym číslom ... vydaný pod sp. zn. NttD-162/02 sa zrušuje.

4. V trestnej veci sťažovateľa vedenej na odbore boja proti korupcii Stred v Banskej Bystrici úradu boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru pod ČVS VKE-14/UV-OVOZTČ-BB-2002 sa vyšetrovateľovi a dozorujúcemu prokurátorovi Krajskej prokuratúry Trenčín prikazuje, aby v označenej trestnej veci z vyšetrovacieho spisu ČVS VKE-14/UV-OVOZTČ-BB-2002 vyradil a do 15 dní od doručenia tohto nálezu zničil všetky záznamy o komunikácii sťažovateľa s tretími osobami prostredníctvom mobilného telefónneho prístroja s telefónnym číslom ..., a to či už na magnetofónových alebo iných nosičoch alebo v písomnej forme.

5. Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky sa prikazuje, aby do 15 dní od doručenia tohto nálezu zničilo všetky záznamy o komunikácii sťažovateľa dňa 23. 8. 2002 o 20.47 hod. uskutočnenej z mobilného telefónneho prístroja s telefónnym číslom ... na mobilný telefónny prístroj s telefónnym číslom ..., a to či už na magnetofónových alebo iných nosičoch alebo v písomnej forme.

6. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadostučinenie peňažnú sumu vo výške 50.000,-Sk, ktorú mu je povinný zaplatiť Krajský súd v Prešove a peňažnú sumu vo výške 50.000,-Sk, ktorú sú mu povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť Krajská prokuratúra Trenčín a odbor boja proti korupcii Stred v Banskej Bystrici úradu boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru, to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Krajský súd v Prešove, Krajská prokuratúra Trenčín a odbor boja proti korupcii Stred v Banskej Bystrici úradu boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť trovy konania k rukám advokáta Mgr. R. T., PhD., so sídlom B. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu. “

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pritom skúmal, či má na konanie o sťažnosti právomoc, či táto má náležitosti podľa § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, či nie je neprípustná, podaná niekým zjavne neoprávneným alebo oneskorene, ako aj to, či nie je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sa pri posudzovaní rozsahu vlastnej právomoci trvale pridrižiava zásady subsidiarity, podľa ktorej: „Ústavný súd Slovenskej republiky zásadne nie je oprávnený prijať sťažnosť na ďalšie konanie, ak existuje všeobecný súd, ktorý v súlade so všeobecnou

právomocou podľa čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody. Prijatie takej sťažnosti vylučuje nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrený v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako princíp subsidiarity (II. ÚS 130/02).“

Podľa § 89 ods. 2 prvej vety Tr. por. „Za dôkaz môže poslúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo bolo získané zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov“.

Sťažovateľ tvrdí, že v jeho trestnej veci boli záznamy telekomunikačnej činnosti získané nezákonným spôsobom. Tento argument môže predniesť v rámci trestného konania, zvlášť pred príslušným všeobecným súdom v rámci svojej obhajoby, kde môže žiadať, aby údajne nezákonne získané záznamy telekomunikačnej činnosti neboli práve pre svoju nezákonnosť považované za dôkazy, a teda aby k nim nebolo prihliadnuté. Bude vecou všeobecného súdu, prípadne ďalších orgánov činných v trestnom konaní, aby posúdili takúto argumentáciu a vyvodili z nej závery.

Uznaním porušenia práv podľa ústavy, dohovoru a listiny nie je iba výslovné deklarovanie ich porušenia, ale aj implicitné uznanie vyplývajúce z rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci.

Ak by si všeobecný súd osvojil sťažovateľovo tvrdenie o nezákonnosti a hlavne protiústavnosti získania záznamov telekomunikačnej prevádzky, tak by tým implicitne uznal, že došlo k porušeniu sťažovateľových práv. Ak by všeobecný súd dospel k záveru, že záznamy telekomunikačnej prevádzky nie sú práve pre protizákonnosť svojho získania dôkazmi v zmysle § 89 ods. 2 Tr. por., tak by tým zároveň aj v rozhodujúcej časti zjednal nápravu.

Sťažovateľ tvrdí, že nezákonnosťou získania záznamov telekomunikačnej prevádzky došlo aj k porušeniu jeho osobnostných práv podľa ústavy, dohovoru a listiny. V prípade, ak by súd v jeho trestnej veci dospel k záveru, že záznamy telekomunikačnej prevádzky boli

získané nezákonne a sťažovateľ by nepokladal nápravu v rámci tohto trestného konania za dostačujúcu, tak má možnosť domáhať sa jej trestným oznámením a prostriedkami občianskeho práva.

Sťažovateľ sa môže implicitného uznania porušenia svojich označených práv aj primeranej nápravy domôcť pred všeobecnými súdmi, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2005